

Charakteristika předmětu soutěže Vesnice roku 2024

Při hodnocení soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat následující kritéria dle uvedených hodnotících okruhů¹ se stanovenou prioritou² a s uvedenými návodnými příklady:

1. Dokumenty a spolupráce (priorita 2)
 - Zpracovaný Program rozvoje obce
 - Zpracovaný územní plán (regulační plán)
 - Informace o občanské participaci
 - Informace o meziobecní spolupráci (společenství obcí, místní akční skupina, dobrovolný svazek obcí apod.)
 - Informace o spolupráci v rámci přeshraničního partnerství
2. Kultura a sport (priorita 3)
 - Pořádání kulturních a společenských akcí
 - Pořádání sportovních akcí
 - Územní příslušnost kulturních a sportovních klubů
 - Spolková činnost
 - Péče o kulturní památky v obci
 - Péče o drobné stavby v krajině (křížky, kapličky, boží muka aj.)
3. Vzdělávání (priorita 5)
 - Existence MŠ, ZŠ, knihovny, příp. informace o vybavenosti těchto zařízení. Pokud uvedeným obec nedisponuje, má tyto služby zajištěny v rámci dobrovolného svazku obcí, společenství obcí apod.
 - Informace, zda obec vede obecní kroniku
 - Organizace vzdělávacích aktivit pro děti, mládež, seniory
 - Využívání alternativních vzdělávacích prvků
4. Podpora podnikání v obci a formy spolupráce (priorita 4)
 - Členství ve: společenství obcí, dobrovolný svazek obcí, mikroregion, euroregion, místní akční skupina apod.
 - Podpora soukromého podnikání v obci
 - Podpora akcí v obce ze strany soukromoprávních subjektů
5. Životní prostředí, zeleň a krajina (priorita 3)
 - Dlouhodobé plánování a systematický přístup obce
 - Realizace projektů a opatření v sídle i ve volné krajině
 - Údržba a dlouhodobá péče o plochy a prvky zeleně
 - Environmentální osvěta, výchova a vzdělávání
 - Zapojení obyvatel
6. Inovativní obec³ (priorita 4)
 - Existence prvků cirkulární ekonomiky
 - ... nebo inteligentního odpadového hospodářství
 - ... nebo energetického managementu – např. strategie, inteligentní osvětlení, odpadkové nádoby na smíšený i tříděný odpad
 - ... nebo digitální povodňový plán (v relevantním případě)

¹ Konkrétní a podrobný systém hodnocení obce je uveden v Manuálu hodnocení.

² V rozsahu 1–5, kdy 5 je nejvyšší.

³ <https://www.obcepro.cz/attachments/inventions/1811653637505.pdf>

Příloha podmínek

- ... nebo komunitní/komunální energetiky⁴
 - Existence inteligentního komunitního centra, coworkingových prostor
 - Existence prvků inteligentní dopravní mobility – např. obecní taxi, chytré semaforey, koncept Mobility jako služby, automatizovaný systém dopravních informací ad.
 - Zabezpečení majetku (kamery, monitoring hladiny řek, nastavení varování z meteostanic, varovný informační systém atd.)
 - Infokanál pro informování občanů - např. elektronická deska, SMS zprávy, elektronické hlášení rozhlasu atd.
 - ... inteligentní krizové řízení – např. povodňové hlásiče, SMS varování před nebezpečím, modul silničního provozu atd.
 - Monitoring kvality životního prostředí – např. kvality pitné vody, znečištění ovzduší (kvalita vzduchu CO₂/VOC), měření hladiny v nádržích ad.
 - Existence informačního systému o nakládání s odpady v obci, ČOV, vytiženost kontejnerů na odpad apod.
 - Využití dronů pro potřeby obce nebo spolků (ochrana zvěře, revize střeš, komínů atd.)
7. Venkov a zemědělství (priorita 4)
- Spolupráce obce a zemědělského subjektu např. při přípravě a realizaci komplexních a dílčích pozemkových úprav nebo při péči o celkový vzhled obce
 - Využití netradičních a obnovitelných zdrojů energie ve spolupráci se zemědělským subjektem
 - Podpora místních tradičních produktů a aktivit
 - Podpora zemědělských subjektů hospodařících na území obce, případně spolků a organizací se zemědělským zaměřením (např. včelaři, rybáři, myslivci)
8. Informace pro vyhodnocení Ceny naděje pro živý venkov (priorita 2)
9. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova (dobrovolná část soutěže)

Při hodnocení soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat každou obec dle následujících ukazatelů:

- velikost obce
- hodnotící kritéria
- odlehlost obce, její polohu, perifernost, přilehlost k regionálnímu centru
- dopravní dostupnost
- technickou a občanskou vybavenost
- společenský a komunitní život

Každá přihlášená obec zpracuje, v rámci přihlášky, na webové stránce soutěže „Dotazník obce“ v tomto formátu:

1. Dokumenty a spolupráce
Uveďte odkaz na aktuální platný strategický dokument zabývající se rozvojem obce (podmínka účasti v soutěži):
Byl strategický dokument zabývající se rozvojem obce komunitně projednán (dotazníkové šetření/diskuse s občany)?

⁴

https://www.jihoceskemmas.cz/e_download.php?file=data/editor/116cs_1.pdf&original=Publikace%20Komunitn%C3%AD%20energetika%20pro%20obce.pdf

Příloha podmínek

<p>Pokud ANO (dokument byl komunitně projednán), uveďte, jakým způsobem (např. dotazníkové šetření, diskuse s občany apod.):</p>
<p>Probíhá participace občanů na obecních záležitostech (komise, participativní rozpočet aj.)?</p> <p>Pokud ANO (participace probíhá), zde uveďte stručně, jak občané participují na obecních záležitostech:</p>
<p>Co dělá obec pro to, aby byl zachován soulad původní a nové (navazující) zástavby?</p> <p>Zde prosím uveďte, jaké kroky obec činí pro zachování souladu původní a nové (navazující) zástavby:</p>
<p>Je obec zapojena do meziobecní/mezisektorové spolupráce prostřednictvím MAS?</p> <p>Pokud ANO (obec je členem/partnerem MAS), zde uveďte, do jaké MAS je obec zapojena a jak spolupráce probíhá:</p>
<p>Je obec zapojena do meziobecní spolupráce prostřednictvím DSO?</p> <p>Pokud ANO (obec je členem DSO), zde uveďte, do jakého DSO je obec zapojena a jak spolupráce probíhá:</p>
<p>Je obec zapojena do přeshraničního partnerství?</p> <p>Pokud ANO (obec je zapojena do přeshraničního partnerství), zde uveďte, do jakých partnerství je obec zapojena a jak spolupráce probíhá:</p>
<p>2. Kultura a sport</p>
<p>Jaké kulturní, sportovní a společenské akce organizuje obec nebo jiné organizace ve spolupráci s obcí?</p> <p>Zde prosím uveďte seznam organizovaných kulturních akcí a indikativně i počet jejich účastníků (pokud obec nepořádá žádné akce, uveďte prosím tuto skutečnost):</p>
<p>Jaké zázemí pro sport, kulturní a společenské akce nabízí obec nebo jiné organizace ve spolupráci s obcí?</p> <p>Zde prosím stručně uveďte, jaké zázemí pro sport nabízí obec (pokud obec neposkytuje žádné zázemí pro sport, uveďte prosím tuto skutečnost):</p>
<p>Jaké jsou v obci kulturní památky a jak o ně obec pečuje či se na péči o ně podílí?</p>
<p>Jaké spolky působí v obci? Jaká forma spolupráce mezi obcí a spolky probíhá? Podporuje obec spolky např. i finančně či poskytuje jinou formu podpory?</p>
<p>3. Vzdělávání</p>
<p>Zřizuje obec knihovnu⁵?</p> <p>Pokud ANO (obec zřizuje knihovnu), zde stručně uveďte, jak obec podporuje činnost a rozvoj knihovny a zda knihovna pořádá akce, dále jaké aktivity kromě půjčování knih nabízí:</p>
<p>Je vedena obecní kronika?</p>

⁵ <https://www.obcepro.cz/attachments/inventions/2051691403606.pdf>

Příloha podmínek

Pokud ANO (obec vede kroniku), zde uveďte, jakou formou (ručně psaná, elektronicky):
Má obec mateřskou školu? Má obec základní školu?
Pokud ANO, zde stručně uveďte informace o vybavenosti školských zařízení.
Spolupracuje obec se školskými zařízeními v obci, případně se školskými zařízeními ve spádové oblasti?
Pokud ANO (obec spolupracuje se školskými zařízeními), zde stručně uveďte podobu spolupráce se školskými zařízeními (vč. informace o alternativním způsobu výuky – např. waldorfská pedagogika):
4. Podpora podnikání v obci a formy spolupráce
Probíhá spolupráce obce se soukromými subjekty či jinými podnikajícími subjekty v obci (i z hlediska podpory podnikání v obci)?
Pokud ANO, zde stručně uveďte, jakou formu má spolupráce obce se soukromými subjekty:
5. Životní prostředí, zeleň a krajina
Má obec zpracovány koncepční dokumenty sloužící jako podklad pro rozvoj sídelní zeleně a pro udržitelné využití krajiny? Uveďte jaké. Reaguje obec koncepčně také na dopady změny klimatu (nedostatek zdrojů vody, kůrovcová kalamita, extrémy počasí apod.) a jak?
Jaké projekty zaměřené na zakládání a obnovu zeleně a na podporu přirozených funkcí krajiny a biodiverzity v zastavěném území i ve volné krajině obec v posledních pěti letech realizovala? Jaké záměry ve vztahu k hodnocené oblasti obec aktuálně připravuje k realizaci?
Uveďte i projekty nevyžadující nutně projektovou dokumentaci (obnova zeleně u drobných stavebních památek apod.)
Jak obec pečuje o plochy a prvky zeleně v sídle i ve volné krajině? Jak je zajištěna péče o stromy, jejich provozní bezpečnost?
Stručně uveďte, jak péči či údržbu zajišťuje (vlastními silami, dodavatelsky, kombinovaně), jaké činnosti provádí, jak často, zda a jak se zabývá odbornou kvalitou uvedených činností apod.)
Jak obec pečuje o dochovaný venkovský ráz, historickou paměť a celkový vzhled obce?
Uveďte mj. zda jsou na území obce renovovány např. drobné stavby v krajině (křížky, kapličky, boží muka, památníky aj.)?
Podporuje obec aktivní zapojení místních obyvatel do plánovacích procesů a do přípravy a realizace konkrétních projektů týkajících se ochrany krajiny a péče o plochy a prvky zeleně? Uveďte konkrétní příklady z nedávné doby.
Stručně uveďte způsoby zapojení do plánovacích procesů (územní plán, komplexní pozemkové úpravy - plán společných zařízení, územní studie veřejných prostranství, ale též např. generely a pasporty zeleně, studie systému sídelní zeleně, strategický plán rozvoje obce apod.)
6. Inovativní obec
Zapojuje obec inovativní prvky (např. inteligentní osvětlení, digitální povodňový plán, coworkingová centra, komunitní/komunální energetika, fotovoltaika, elektromobilita, obecní taxi, kooperativní inteligentní dopravní

Příloha podmínek

<p>systémy, samoobslužné obchody, e-medicina, environmentální výchova, komunitní plánování, inteligentní krizové řízení, monitoring kvality životního prostředí atd.)?</p> <p>Pokud ANO, zde prosím stručně uveďte, jaká chytrá inovativní řešení byla/jsou v obci realizována:</p>
<p>Jak se v obci nakládá s odpady?</p> <p>Zde prosím stručně uveďte (s důrazem na ekologický aspekt), jak v obci funguje hospodaření s odpady:</p>
<p>7. Venkov a zemědělství</p>
<p>Probíhá spolupráce obce se zemědělskými subjekty?</p> <p>Pokud ANO, zde stručně uveďte, jakou formu má spolupráce obce se zemědělskými subjekty (např. zapojují se zemědělské subjekty do přípravy a realizace komplexních nebo dílčích pozemkových úprav? Využívají obce ve spolupráci se zem. subjektem netradiční zdroje energií, jsou využívány brownfieldy, zapojuje se zemědělský subjekt do péče o celkový vzhled obce?)</p>
<p>Probíhá ze strany obce podpora místních tradičních produktů a aktivit?</p> <p>Pokud ANO, popište jak a kterých?</p>
<p>Podporuje obec zemědělské subjekty hospodařící na území obce nebo spolky a organizace se zemědělským zaměřením (např. včelaři, rybáři, myslivci)?</p> <p>Pokud ANO, popište jak.</p>
<p>8. Informace pro vyhodnocení Ceny naděje pro živý venkov</p>
<p>Název spolku či sdružení (spolky registrované i neregistrované, spolky působící i v místních částech obce):</p>
<p>Počet členů (může být odhadem):</p>
<p>Rok vzniku:</p>
<p>Zapojení dětí a mládeže do činnosti spolku (Pokud ANO, zde prosím uveďte odhad % zapojení):</p>
<p>Zapojení seniorů do činnosti spolku (Pokud ANO, zde prosím uveďte odhad % zapojení):</p>
<p>Počet samostatně organizovaných akcí za rok:</p>
<p>Uveďte max. 2-3 nejvýznamnější akce:</p>
<p>Počet akcí (celkem) za rok, na kterých spolek spolupracuje:</p>

Následující část soutěže je DOBROVOLNÁ

1. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova

Zlatou cihlou v Programu obnovy venkova se oceňují příkladné stavby, realizované v duchu Programu obnovy venkova, které si zaslouží, aby byly zveřejněny. Cílem rozšíření soutěže o toto vyhodnocení je získání evidence a přehledu o těchto stavbách, jejich ocenění a zveřejnění v každoročně vydávané osvětově propagační publikaci „STAVBY VENKOVA“.

V případě, že obec bude mít zájem o začlenění staveb realizovaných v obci do hodnocení o ocenění „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova“, pak vyplní a doloží:

- a) Název stavby: *(např. Kostel sv. Anny nebo Obecní knihovna)*
- b) Kategorie: *(A, B, C)*
- c) Popis stavby (historie, stáří, vlastník, popis výstavby, resp. rekonstrukce a s tím související financování – dotace, program, využití v minulosti či stávající, začlenění stavby do prostředí obce atp., cca 25 řádků).
- d) V případě, že obec není vlastníkem dané stavby, pak doloží souhlas vlastníka stavby s účastí v soutěži (volnou formou), včetně práva na publikování.
- e) Fotografie stavby - před a po realizaci v případě rekonstrukce, stávající stav atp.

Soutěžními stavbami mohou být například sakrální stavby a drobné objekty, stavby občanské vybavenosti, obytné budovy, výrobní technické a zemědělské stavby, veřejné plochy a prostranství obce.

Kategorie hodnocených staveb

- A - obnova, či rekonstrukce památkově chráněných objektů a památek místního významu,
- B - obnova, či rekonstrukce staveb venkovské zástavby,
- C - nové venkovské stavby

Hodnotící kritéria

1. Začlenění stavby do prostředí obce a jejího krajinného rázu.
2. Respektování kulturní kontinuity regionu, charakteru místního prostředí a využití tradičních materiálů.
3. Zachování původních stavebních prvků a architektonického tvarosloví při obnově a rekonstrukci historických staveb a památek lidového stavitelství.
4. Soulad novostaveb se stávající zástavbou a jejich estetický účinek.
5. Technická a energetická úroveň stavby; úprava zeleně a okolí stavby.

Krajská komise může udělit cenu „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova XXX kraje v roce 2024“ pouze jedné stavbě z hodnocené kategorie.

V případě, že žádná z přihlášených staveb nesplňuje v zásadní rovině kritéria soutěže, komise cenu neudělí.

Krajská hodnotitelská komise může tuto cenu udělit i nepřihlášené stavbě. V případě, že se nejedná o stavbu, jejímž vlastníkem je obec přihlášená do soutěže, pak nedílnou podmínkou udělení tohoto ocenění je dodatečný souhlas vlastníka s přihlášením stavby do soutěže.
